

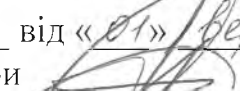
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ЕКОЛОГІЇ ТА МЕДИЦИНИ»
Кафедра хірургічних хвороб з курсом акушерства та гінекології та
курсом педіатрії і дитячих інфекційних хвороб

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПЕДІАТРІЯ»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Другий (магістерський) рівень
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Магістр
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 22 Охорона здоров'я
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 222 Медицина

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри хірургічних хвороб з
курсом акушерства та гінекології та курсом
педіатрії і дитячих інфекційних хвороб

Протокол № 1 від «01» Вересня 2020 р.
Завідувач кафедри О.О. Гончарук

Київ 2020

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Педіатрія
Викладач (-і)	Боброва В.І.
Контактний телефон викладача	+38(050)280- 66-78
Е-mail викладача	Bobrova30@ukr.net
Формат дисципліни	Нормативна дисципліна
Обсяг дисципліни	135 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	Bobrova30@ukr.net
Консультації	Протягом семестрів згідно графіку
2. Анотація дисципліни	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни «Педіатрія» є найбільш поширені хвороби новонароджених, неінфекційні захворювання дитячого віку (ендокринні захворювання та хвороби системи крові у дітей).</p> <p>Міждисциплінарні зв'язки: відповідно до навчального плану, вивчення навчальної дисципліни «Педіатрія» передбачено у ІХ – Х семестрах. До цього студентом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін: медичної біології, нормальної анатомії, нормальної фізіології, гістології та ембріології, біоорганічної та біологічної хімії, мікробіології та вірусології та імунології, патоморфології, патофізіології, фармакології, та клінічних дисциплін: пропедевтичної педіатрії, педіатрії, терапії, хірургії, акушерства з якими інтегрується програма навчальної дисципліни «Педіатрія».</p> <p>Навчальна дисципліна «Педіатрія» - це обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми професійної підготовки. Під час навчання студенти вдосконалюють вміння збирання анамнезу, систематизування симптомів у синдроми, планування обстеження хворої дитини, інтерпретацію даних лабораторних та інструментальних досліджень, проведення диференціальної діагностики найбільш поширених захворювань періоду новонародженості, основні патологічні стани ендокринної та кровотворної системи у дітей, визначення попереднього клінічного діагнозу, визначення терапевтичної тактики, призначення лікування з дозами препаратів, проведення реанімаційних заходів новонародженій дитині, надання екстреної медичної допомоги, вирішення ситуаційних задач, відпрацювання практичних навичок на муляжах та біля ліжка хворої дитини, ведення медичної документації.</p>	
3. Мета та завдання навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Педіатрія» є набуття студентом знань та професійних вмінь з неонатології, дитячої ендокринології, дитячої гематології на основі знань вікових анатомо-фізіологічних особливостей дитячого організму, медичної біології, нормальної анатомії, нормальної фізіології, гістології та ембріології, біохімії, мікробіології та вірусології, патоморфології, патофізіології, фармакології та вмінь клінічного, лабораторного та інструментального обстеження дитини з дотриманням принципів медичної етики та деонтології.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни «Педіатрія» є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Засвоєння основних теоретичних знань з етіології, патогенезу, клінічних проявів, даних лабораторно-інструментальних методів досліджень, лікування, профілактики та прогнозу найбільш поширених захворювань дітей періоду новонародженості дітей з ендокринними та гематологічними захворюваннями. 2. Оволодіння основними практичними навичками та вміннями з діагностики, диференційної діагностики, лікування та надання невідкладної допомоги при найбільш поширених захворюваннях дітей періоду новонародженості, дітей з ендокринними та гематологічними захворюваннями. 	

3. Формування у студентів морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворою дитиною та особами, які здійснюють догляд за дитиною.

4. Результати навчання (компетентності)

В результаті вивчення дисципліни «педіатрія» студенти повинні:

ЗНАТИ:

- визначення, поширеність, класифікацію, етіологію та патогенез найбільш поширених захворювань дітей періоду новонародженості, дітей з ендокринними та гематологічними захворюваннями;
- клінічні прояви при неускладненому та ускладненому перебігу найбільш поширених захворювань дітей періоду новонародженості, дітей з ендокринними та гематологічними захворюваннями;
- критерії встановлення попереднього клінічного діагнозу при найбільш поширених захворюваннях дітей періоду новонародженості, дітей з ендокринними та гематологічними захворюваннями;
- план лабораторного та інструментального обстеження дітей при найбільш поширених захворюваннях дітей періоду новонародженості, дітей з ендокринними та гематологічними захворюваннями;
- диференційну діагностику найбільш поширених захворювань дітей періоду новонародженості, дітей з ендокринними та гематологічними захворюваннями;
- критерії встановлення заключного клінічного діагнозу при найбільш поширених захворюваннях дітей періоду новонародженості, дітей з ендокринними та гематологічними захворюваннями;
- лікування найбільш поширених захворювань дітей періоду новонародженості, дітей з ендокринними та гематологічними захворюваннями;
- протокол надання невідкладної допомоги при найбільш поширених захворюваннях дітей періоду новонародженості, дітей з ендокринними та гематологічними захворюваннями;
- профілактику найбільш поширених захворювань дітей періоду новонародженості, дітей з ендокринними та гематологічними захворюваннями.
- прогноз при найбільш поширених захворюваннях дітей періоду новонародженості, дітей з ендокринними та гематологічними захворюваннями;
- основні принципи медичної етики та деонтології при професійному спілкуванні з хворою дитиною та особами, які здійснюють догляд за дитиною.

УМІТИ:

1. визначати етіологію та патогенетичні фактори хвороб новонароджених;
2. визначати особливості захворювань новонароджених дітей і ставити попередній клінічний діагноз;
3. визначати різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань дитячого віку;
4. визначати тактику ведення хворого при найбільш поширених захворюваннях дитячого віку;
5. демонструвати володіння принципами лікування, реабілітації і профілактики хвороб новонароджених;
6. демонструвати вміння ведення медичної документації у клініці дитячих хвороб;
7. планувати обстеження і інтерпретувати лабораторні дані при типовому перебігу хвороб новонароджених;
8. демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці педіатрії;

9. проводити диференціальну діагностику та ставити попередній діагноз хвороб новонароджених;

10. ставити діагноз і надавати екстрену допомогу при основних невідкладних станах у новонароджених та у дітей з найбільш поширеними неінфекційними захворюваннями;

11. здійснювати прогноз життя при найбільш поширених соматичних захворюваннях дитячого віку;

ПЕРЕЛІК ОBOB'ЯЗКОВИХ НАВИЧОК ДЛЯ МАЙБУТНЬОЇ ПРАКТИКИ

1. здатність застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій
2. збір інформації про пацієнта
3. оцінювання результатів опитування, фізичного обстеження, даних лабораторних та інструментальних досліджень
4. встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання
5. визначення характеру, принципів лікування захворювань
6. визначення необхідної дієти при лікуванні захворювань
7. визначення тактики ведення контингенту дітей, що підлягають диспансерному нагляду
8. діагностування невідкладних станів, визначення тактики надання екстренної медичної допомоги
9. проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів

5. Організація вивчення навчальної дисципліни

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин 240
Лекції	
Практичні (семінарські) заняття	130
Самостійна робота	110

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
XI-XII	222 Медицина	6	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
------------	---------------	------------	----------------	-------------	------------------

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань органів дихання у дітей. Невідкладна допомога при основних невідкладних станах.

ТЕМА 1. Диференційна діагностика синдрому кашлю у дітей.	ПЗ	1- 9, 15	Робота на парах 7 год.	4,2	Згідно розкладу
ТЕМА 2. Диференційна діагностика синдрому задишки. Пневмонії у дітей. Ускладнення пневмонії. Невідкладна допомога при гострій дихальній недостатності у дітей.	ПЗ	1- 9, 12, 14	Робота на парах 47 год.	4,2	Згідно розкладу
ТЕМА 3. Диференційна діагностика синдрому бронхіальної обструкції у дітей. Бронхіальна астма. Невідкладна допомога при астматичному статусі.	ПЗ	1- 9	Робота на парах 7 год.	4,2	Згідно розкладу

ТЕМА 4 Диференційна діагностика синдрому ціанозу. Спадкові, природжені та хронічні захворювання бронхолегеневої системи у дітей.	ПЗ	1-9, 14,15	Робота на парах 7 год.	4,2	Згідно розкладу
Змістовий модуль 2. Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань системи кровообігу у дітей. Невідкладна допомога при основних невідкладних станах.					
ТЕМА 5. Диференційна діагностика кардіомегалії у дітей. Запальні захворювання серця. Невідкладна допомога при гострій серцевій недостатності.	ПЗ	1- 9, 11,42-50	Робота на парах 7 год.	4,2	Згідно розкладу
ТЕМА 6. Диференційна діагностика серцевих шумів. Вроджені та набуті вади серця, кардіоміопатії . Синдром недостатності кровообігу.	ПЗ	67-70	Робота на парах 7 год.	4,2	Згідно розкладу
ТЕМА 7. Диференційна діагностика серцевих шумів. Вроджені та набуті вади серця, кардіоміопатії . Синдром недостатності кровообігу.	ПЗ	1- 9, 10, 38-42	Робота на парах 7 год.	4,2	Згідно розкладу
ТЕМА 8. Диференційна діагностика лихоманки неясного генезу, неінфекційного висипу. Системні захворювання сполучної тканини та системні васкуліти у дітей.	ПЗ	4-19, 25	Робота на парах 7 год.	4,2	Згідно розкладу
ТЕМА 9. Диференційна діагностика суглобового синдрому у дітей. Ювенільний ревматоїдний артрит, реактивні артрити.	ПЗ	22-25,31	Робота на парах 7 год.	4,2	Згідно розкладу
Змістовий модуль 3. Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань органів травлення у дітей. Невідкладна допомога при основних невідкладних станах.					
ТЕМА 10. Диференційна діагностика синдрому абдомінального болю, шлункової диспепсії. Функціональні та органічні захворювання шлунку та дванадцятипалої кишки у дітей.	ПЗ	1- 9,20,21	Робота на парах 7 год.	4,2	Згідно розкладу
ТЕМА 11. Диференційна діагностика синдрому гепатоспленомегалії та портальної гіпертензії. Захворювання гепатобіліарної системи та підшлункової залози у дітей. Невідкладна допомога при гострій печінковій недостатності.	ПЗ	1- 9,10,11	Робота на парах 7 год.	4,2	Згідно розкладу
ТЕМА 12. Диференційна діагностика синдрому закрепи та діареї. Функціональні та органічні захворювання кишківника у дітей.	ПЗ	18,15,17	Робота на парах 7 год.	4,2	Згідно розкладу
Змістовий модуль 4. Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань органів сечової системи у дітей. Невідкладна допомога при основних невідкладних станах.					
ТЕМА 13. Диференційна діагностика синдрому дизурії. Інфекційно-запальні захворювання сечової системи у дітей.	ПЗ	1-10,30-41	Робота на парах 7 год.	4,2	Згідно розкладу

Дизметаболичні нефропатії та тубулопатії у дітей.					
ТЕМА 14. Диференційна діагностика набрякового та нефротичного синдрому. Первинні та вторинні гломерулонефрити у дітей. Гостра та хронічна ниркова недостатність у дітей.	ПЗ	2, 8, 9, 15, 19, 46	Робота на парах 7 год.	4,2	Згідно розкладу
Змістовий модуль 5. Диспансерний нагляд за здоровими та хворими дітьми в умовах поліклініки. Невідкладна допомога при основних невідкладних станах.					
ТЕМА 15. Медичне спостереження дітей перших трьох років життя в поліклініці.	ПЗ	7, 9, 12, 16, 18	Робота на парах 7 год	4,2	Згідно розкладу
ТЕМА 16. Диференційна діагностика жовтяниць у новонароджених дітей. Диспансерне спостереження за дітьми з перинатальною патологією центральної нервової системи.	ПЗ	11, 15, 13, 20-23	Робота на парах 7 год	4,2	Згідно розкладу
ТЕМА 17. Інтегроване ведення хвороб дитячого віку.		52-61, 70	Робота на парах 7 год	4,2	
ТЕМА 18. Особливості медичного спостереження за дітьми підліткового віку. Диференційна діагностика синдрому артеріальної гіпертензії.		1-15, 62	Робота на парах 7 год	4,2	
Підсумковий модульний контроль Диф. залік	ПК	1-11	Тести 4 год.	80	Згідно розкладу
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<p>Поточний контроль здійснюється на основі контролю теоретичних знань, навичок і вмінь на практичних заняттях. Самостійна робота студента оцінюється на практичних заняттях і є складовою підсумкової оцінки студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Формами поточного контролю є:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді, з визначенням правильної послідовності дій, з визначенням відповідності; б) індивідуальне усне опитування, співбесіда; в) розв'язання типових ситуаційних задач; г) контроль практичних навичок; д) розв'язання типових задач з діагностики, надання медичної допомоги, медичної евакуації, лікування і профілактики. <p>Оцінки у національній шкалі («відмінно» – 5, «добре» – 4, «задовільно» – 3, «незадовільно» – 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи.</p> <p>Підсумковий контроль успішності навчання проводиться у вигляді диф. заліку (усно і тестових завдань).</p> <p><i>Максимальна кількість балів</i>, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до ПК становить 120 балів.</p> <p><i>Мінімальна кількість балів</i>, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до екзамену становить 72 бали. Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми.</p>				

Оцінювання самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкового модульного контролю.

Таблиця 1. Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються іспитом (диференційованим заліком))

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	4,45	107	3,91	94	3,37	81
4,95	119	4,41	106	3,87	93	3,33	80
4,91	118	4,37	105	3,83	92	3,29	79
4,87	117	4,33	104	3,79	91	3,25	78
4,83	116	4,29	103	3,74	90	3,2	77
4,79	115	4,25	102	3,7	89	3,16	76
4,75	114	4,2	101	3,66	88	3,12	75
4,7	113	4,16	100	3,62	87	3,08	74
4,66	112	4,12	99	3,58	86	3,04	73
4,62	111	4,08	98	3,54	85	3	72
4,58	110	4,04	97	3,49	84	Менше 3	Недостатньо
4,54	109	3,99	96	3,45	83		
4,5	108	3,95	95	3,41	82		

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент під час підсумкового контролю засвоєння студентом знань, становить 80 балів.

Таблиця 2. Шкала оцінювання диференційованого (іспиту) заліку:

Національна шкала	Бальна шкала
«5»	70-80
«4»	60-69
«3»	50-59

Оцінювання підсумкового контролю вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 60% від максимальної суми балів (для 200-бальної шкали – не менше 50 балів).

Кінцева кількість балів, яку студент набрав з дисципліни визначається як сума балів за поточну навчальну діяльність (Таблиця 1) та за підсумковий контроль (диференційований залік) (Таблиця 2).

Вимоги до підсумкового тестового контролю

Підсумковий тестовий контроль зараховується студенту, якщо він демонструє володіння практичними навичками та набрав при виконанні тестового контролю теоретичної підготовки не менше 50 балів.

Максимальна кількість балів за підсумковий контроль студента (диференційний залік) - 80 балів.

Критерії оцінювання студентів за підсумковий контроль здійснюються за схемою:

- «2» - 0-49 балів;
- «3» - 50-60 балів;
- «4» - 61-70 балів
- «5» - 71 – 80 балів

Оцінювання підсумкового тестового завдання здійснюється шляхом ділення максимального балу підсумкового контролю – 80 - на кількість тестових питань у варіанті і перемножується на кількість правильних тестових відповідей студента.

Практичн і заняття	Модуль 1
Аудиторна робота (Змістовий модуль 1)	
Т 1-6	Сума - 120 (Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до ПК становить 120 балів)
Контрольна робота	20
Тест	10
Робота на парах	5
Реферат	15
Умови допуску до підсумкового контролю	Семестровий контроль передбачений у формі заліку. Передбачає підсумкову оцінку у 200-бальній шкалі як сума оцінок за поточний контроль знань (усне опитування, тести, перевірка рефератів), результатів складання за змістовий модуль.
7. Політика вивчення навчальної дисципліни	
<p>Організація навчального процесу здійснюється із застосуванням Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) оцінювання успішності студентів. Зараховуються бали, набрані при поточному опитуванні, самостійній роботі та бали підсумкового контролю. При цьому обов'язково враховується присутність студента на заняттях та його активність під час практичних робіт. Недопустимо: пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок і більше зданого теоретичного і практичного матеріалу.</p>	
8. Рекомендована література	
Базова	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Дитячі інфекційні хвороби (клінічні лекції). Під ред. проф. С.О.Крамарева. - Київ, «Моріон». – 2003.-480 с. 2. Дитячі хвороби. За ред. В.М.Сідельникова, В.В.Бережного. К.:Здоров'я, 1999. – 734 с. 3.Майданник В.Г. Педиатрія. Учебник (2-е издание, испр. и доп.). – Харьков: Фолио, 2002. – 1125 с. 4. Медицина дитинства. За редакцією П.С.Мощича.- К.:Здоров'я, 1994. – Т. 1 - 4. - 2350 с. 5. Михайлова А. М., Трішкова Л. О., Крамарев С. О., Кочеткова О. М. Інфекційні хвороби у дітей // К.: Здоров'я. – 2000. – 418 с. 6.Педиатрія. За ред. Тяжкої О.В. – Вінниця. – 3 вид. - „Нова Книга”, 2009. – 1136 с. 7. Шабалов Н.П. Детские болезни. Учебник. - Питер-Ком, С. - Пб.,2002.-1080с. 8. Шабалов Н.П. Неонатология. В 2-х томах. Спец. л-ра. С.-Петербург, 1996, - Том I. 492 с. 9. Шабалов Н.П. Неонатология. В 2-х томах. Спец. л-ра. С.-Петербург, 1996, - Том II. - 505 с. 10. Nelson textbook 18th Edition by Robert M. Kliegman, MD, Richard E. Behrman, MD, Hal V. Jenson, MD and Bonita F. Stanton. MD. Видавництво: SAUNDERS. 2007. – 3200 p. 	
Додаткова література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Аряев М.Л., Волосовец А.П., Котова Н.В., Старикова А.А., Кононенко Н.А. Пульмонология детского возраста- Киев: Здоров'я, 2004.-608 с. 2. Аряев М.Л. Неонатология.- Київ: «АДЕФ - Україна», 2006.- 754 с 3. Балаболкин М.И. Эндокринология. М.:Медицина, 1989. – 416 с. 4. Безруков Л.О., Волосовець О.П., Шунько Є.Є., Кривопустов С.П., Годованець Ю.Д., 	

- Мигаль В.Г. Неонатологія. Чернівці, 2000. – 235 с.
5. Белозеров Ю.М. Детская кардиология. – М.:Медпресс-информ. – 2004. – 600с.
 6. Белоконь Н.А., Кубергер М.Б. Болезни сердца и сосудов у детей. В 2-х том.- М.:Медицина, 1987.- 928 с.
 7. Белоусов Ю. В. Гастроентерологія дитячого віку : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Ю. В. Белоусов ; Харк. мед. акад. післядиплом. освіти. - К : Коляда О. П., 2007. - 438 с.
 8. Возианов А.Ф., Майданник В.Г., Бидный В.Г., Багдасарова И.В. Основы нефрологии детского возраста.- К.: Книга плюс, 2002.- 348 с.
 9. Волосовец А.П., Юлиш Е.И. Рациональная антибиотикотерапия респираторных заболеваний у детей - Донецк:Регина, 2005.-389с.
 10. Волосовец А.П., Нагорна Н.В., Кривоустов С.П., Острополец С.С., Бордюгова О.В. Діагностика, терапія та профілактика дефіцитних анемії у дітей – Донецьк: СПД Дмитренко Л.Р., 2007. – 38 с.
 11. Волосовец А.П., Кривоустов С.П. Макролиды в практике современной педиатрии. Монография. – К.: «Четверта хвиля», 2009. – 192 с.
 12. Волосовец А.П., Кривоустов С.П. Цефалоспорины в практике современной педиатрии. Монография. – Харьков: Прапор, 2007. – 184 с.
 13. Волосовець О.П., Кривоустов С.П. та ін. Профілактика, діагностика та лікування захворювань: інфекційні хвороби, пульмонологія, профілактична імунізація. Педіатрія. Пульмонологія. Медичний довідник Consensus Medicus. За ред. С.О.Крамарева, П.П.Сокура. – К.: ФОП Фьодоров В.О., 2008.
 14. Волосовець О.П., Кривоустов С.П. Кишеньковий довідник педіатра і сімейного лікаря (амбулаторна педіатрія). Харків: Новое слово, 2010. – 208 с.
 15. Волосовец А.П., Кривоустов С.П., Манолова Э.П., Ершова И.Б., Бойченко П.К. Лабораторные исследования в практической педиатрии - Луганск, 2003.-131с.
 16. Волосовець О.П., Нагорна Н.В., Кривоустов С.П., Острополец С.С., Бордюгова О.В. Діагностика, терапія та профілактика дефіцитних анемії у дітей – Донецьк: СПД Дмитренко Л.Р., 2007. – 38 с.
 17. Волосовець О.П., Кривоустов С.П., Криворук І.М., Черній О.Ф. Навчальний посібник з дитячої ендокринології - Тернопіль: Укрмедкнига, 2004.-495с.
 18. Волосовець О.П., Кривоустов С.П., Нагорна Н.В., співав. Завдання з біоетики та медичної деонтології для педіатрів-Донецьк: Донбас, 2004. - 84 с.
 19. Волосовець О.П., Леженко Г.О., Кривоустов С.П., Прохоров Є.В., Пашкова О.Є., Подліанова О.І. Синдром недиференційованої дисплазії сполучної тканини у дітей та підлітків (поширеність, особливості діагностики та лікування). Монографія, Запоріжжя, ЗДМУ, 2007.-135 с.
 20. Волосовець О.П., Нагорна Н.В., Кривоустов С.П., Острополец С.С., Бордюгова О.В. Діагностика та лікування невідкладних станів у дітей. Навчальний посібник для студентів ВМНЗ ІV рівня акредитації, лікарів-інтернів, лікарів-курсантів післядипломної освіти. – Донецьк: Донецький державний медичний університет ім. М.Горького., 2007. – 112 с.
 21. Волосовець О.П., Савво В.М., Кривоустов С.П. Вибрані питання дитячої кардіоревматології – Х.: «ТНЦ», 2006 – 256 с.
 22. Волосовець О.П.,Кривоустов С.П. Єршова І.Б., Рещіков В.А. Фізична реабілітація в педіатрії. Навчальний посібник. - Київ. - Луганськ, 2009. - 182 с.
 23. Гастроентерологія дитячого віку /За загальною редакцією професора Є.В.Прохорова, професора О.П.Волосовця. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2004. – 160 с.
 24. Гусель В.А. Маркова И.В. Справочник педиатра по клинической фармакологии.- Л.: Медицина,1989.- 320 с.
 25. Детская ревматология: Руководство для врачей / Под ред. А.А.Баранова – М: Медицина, 2002. – 336 с.

26. Дитяча імунологія : підруч. для лікарів-інтернів, лікарів-курсантів вищ. мед. закл. (ф-тів) післядиплом. освіти, а також для студ., викладачів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / за ред. проф. Л. І. Чернишової, А. П. Волохи. - К.: Медицина, 2013. - 719 с.
27. Жуковский М.Н. Детская эндокринология. М."Медицина", 1982. – 448 с.
28. Зубаренко О.В., Портнова О.О., Волосовець О.П., Кривоустов С.П., Весілик Н.Л. Педіатрія (пульмонологія та алергологія дитячого віку). Посібник для студентів вищих медичних закладів IV рівня акредитації та лікарів-інтернів. – Одеса: Друкарський дім, Друк Південь, 2011. – 288 с.
29. Запорожан В.Н., Аряев Н.Л. ВИЧ – инфекция и СПИД. - К, Здоров'я. - 1994. - 623 с.
30. Игнатова М.С., Вельтишев Ю.Е. Детская нефрология.-М.:Медицина, 1989.- 456 с.
31. Ласица О.Л., Ласица Т.С. Бронхиальная астма в практике семейного врача. – К.: ЗАТ «Атлант», 2001. – 263 с.
32. Ласица О.І., Ласица Т.С., Недельська С.М. Алергологія дитячого віку. – К.: Книга Плюс, - 2004. – 368 с.
33. Майданник В.Г. Гломерулярные болезни почек у детей.- К.: Знання України, 2002.- 228 с.
34. Майданник В.Г. Клинические рекомендации по диагностике и лечению острой пневмонии у детей. – К.: Знання України, 2002.- 106 с.
35. Майданник В.Г. Рахит у детей: Современные аспекты – Нежин: ООО «Видавництво „Аспект-Поліграф”», 2006.- 116 с.
36. Майданник В.Г. Тубулоинтерстициальные болезни почек у детей.- К.: Знання України, 2002.- 156 с.
37. Майданник В.Г., Бутіліна О.В. Клінічна діагностика в педіатрії. К.: «Дорадо-друк», 2012.- 286 с.
38. Майданник В.Г., Сміян О.І., Бинда Т.П. Гостра пневмонія у дітей: Клінічні варіанти перебігу, діагностика та лікування. - Суми, 2009. - 154 с.
39. Майданник В.Г., Корнейчук В.В., Хайтович Н.В., Салтыкова Г.В. Заболевания гепатобилиарной системы и поджелудочной железы у детей. – Киев: ВБ «Аванпост-Прим», 2009. – 409 с.
40. Майданник В.Г., Корнейчук В.В., Хайтович Н.В., Салтыкова Г.В. Заболевания кишечника у детей. – Киев: ВБ «Аванпост-Прим», 2009. – 487 с.
41. Майданник В.Г., Корнейчук В.В., Хайтович Н.В., Салтыкова Г.В. Заболевания пищевода, желудка и двенадцатиперстной кишки у детей. – Киев: ВБ «Аванпост-Прим», 2008. – 432 с.
42. Майданник В.Г., Майданник І.В. Справочник современных лекарственных средств.- М.: АСТ; Харьков: Фолио, 2005.-1024 с.
43. Майданник В.Г., Митин Ю.В. Диагностика, лечение и профилактика воспалительных заболеваний дыхательных путей у детей – К.: ООО «ИЦ Медпроминфор», 2006.- 288 с.
44. Маркевич В.Е., Майданник В.Г., Павлюк П.О. та ін. Морфофункціональні та біохімічні показники у дітей і дорослих.- Київ-Суми: МакДен, 2002.- 268 с.
45. Маркова И.В., Шабалов Н.П. Клиническая фармакология новорожденных. Сотис, С.-Петербург, 1993. - 374 с.
46. Марушко Ю. В. Практична педіатрія: методика клінічного обстеження, семіотика ураження органів та систем. основні маніпуляції : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. та лікарів-інтернів / Ю. В. Марушко, С. А. Пісоцька, Т. В. Гишак. - К. : Паливода А. В. [вид.], 2010. – 262 с.
47. Михельсон В.А., Алмазова И.Г., Неудахин Е.В. Коматозные состояния у детей. Л."Медицина",1988. – 224 с
48. Москаленко В.Ф., Волосовець О.П., Яворівський О.П., Булах І.Є., Остапик Л.І., Палієнко І.А., Мруга М.Р. (ред.) Крок 2. Загальна лікарська підготовка. Частина 2.

- Педіатрія, акушерство та гінекологія, гігієна. -Київ: Nova Knyha Publ.,2005.-404с.
49. Накази МОЗ України «Про удосконалення амбулаторно-поліклінічної допомоги дітям в Україні», «Про удосконалення організації медичної допомоги дітям підліткового віку», та по протоколах за спеціальностями «педіатрія» та ін. МОЗ України. – Київ, 2005 р. – 414 с.
 50. Насонова В.А., Остапенко М.Г. Клиническая ревматология. М:"Медицина", 1990. – 592 с.
 51. Невідкладні стани в педіатрії: Навч. посіб. / За редакцією проф. О.П.Волосовця та Ю.В.Марушка - Х.: Прапор. - 2008. – 200 с.
 52. Неотложные состояния в педиатрии. Под ред. В.М.Сидельникова. К.: Здоровье, 1994. – 601 с.
 53. Оказание стационарной помощи детям. Карманный справочник. Оригинальное издание: Pocket book of Hospital care for children. Geneva, WHO, 2005. – Всемирная Организация Здравоохранения, 2006, 378 с.
 54. Педиатрия. Под ред. Дж.Грефа. М.: Практика, 1997. - 911 с.
 55. Педиатрия: нац. рук-во: в 2 т. –М.: ГЭОТАР-Медиа, 2009. – Т.1. – 1024 с.
 56. Педиатрия: нац. рук-во: в 2 т. –М.: ГЭОТАР-Медиа, 2009. – Т.1. – 1024 с.
 57. Педіатрія в практиці сімейного лікаря : навч. посібник для студ. вищ. мед. навч. закладів III-IV рівнів акредитації / ред. Н. В. Банадига. - Т. : ТДМУ ; Т. : Укрмедкнига, 2008. - 340 с.
 58. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунпрофілактики : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I-III рівнів акредитації / за ред. проф. С. К. Ткаченко, Р. І. Поцюрка. - 3-є вид., стер. - К. : Медицина, 2011. - 552 с.
 59. Первинна артеріальна гіпертензія у дітей та підлітків / За ред. В.Г. Майданника, В.Ф.Москаленка. - К.-2007.-389 с.
 60. Петрушина А.Д. и др. Неотложные состояния у детей. – М.: «Медицинская книга», 2002. – 176 с.
 61. Пеший М.М. Невідкладна допомога в педіатричній практиці / Навчальний посібник для студентів і лікарів-інтернів вищих мед.навч.закладів III-IV рівнів акредитації. – Полтава, 2001. – 245 с.
 62. Пособие ИВБДВ (Интегрированное Ведение Болезней Детского Возраста), Всемирная Организация Здравоохранения, Департамент Здоровья и Развития, Ребенка и Подростка (САН), 2000, 202 с.
 63. Ревматологія дитячого віку / За загальною редакцією Є.В.Прохорова, О.П.Волосовця. – Донецьк. – 2006. – 160 с.
 64. Синдромная диагностика в педиатрии: справочник /Под ред. акад. РАМН А.А.Баранова – М.: Медицина. 1997. – 320 с.
 65. Ситуаційні завдання з педіатрії /За ред. чл.-кор. АМН України, проф. В.Г. Майданника.- К., 2006.- 204 с.
 66. Сміян І.С. Педіатрія (цикл лекцій). – Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. – 712 с.
 67. Современная неотложная помощь при критических состояниях у детей: практическое руководство/под ред К.Макуэйя-Джонса, Э.Молинеукс, Б.Филипс,,С. Витески. М.: «МЕДпресс-информ».2009. – 460 с.
 68. Суставной синдром в практике педиатра / Е.В.Прохоров, В.В.Бережной, Ю.В.Марушко, Т.В.Марушко, Л.Л.Челпан. – Донецк, 2006. – 146 с.
 69. Чернишова, Л. І. Первинні комбіновані імунodefіцити у дітей : навч. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації та лікарів-інтернів / Л. І. Чернишова, Д. В. Самарін ; Київська медична академія післядипломної освіти ім. П.Л.Шупика. - К. : [б.в.], 2004. - 240 с.
 70. Шадрін О. Г. Гастроентерологія дитячого віку : навч.-метод. посіб. для викладачів та студ. VI курсу, що навчаються за фахом "педіатрія" / Шадрін О. Г., Леженко Г. О., Резніченко Ю. Г. - Запоріжжя : Просвіта, 2010. - 202 с.

71. Юлиш Е.И., Волосовец А.П. Диагностика и лечение внебольничных пневмоний у детей. – Донецк, 2004. – 215 с.
72. Fisher, Randall G.; Boyce, Thomas G. Moffet's Pediatric Infections Diseases: A Problem Approach, 4th Edition. – 2005.-1054 p.
- Krugman's infections diseases of children 11th edition. – 2003.- 8

Підпис викладача _____

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized, overlapping letters, positioned above a horizontal line.